

**Voornaamste Resultaten
Vakatureonderzoek 2006
Curacao**

Bonaire:

Kaya Gobernador Debrot 41

Tel.: 0717 8676

cbs.bon@telbonet.an

Curacao:

Fort Amsterdam

Tel.: 4611031/4626226

info@cbs.an

St.Maarten:

W.G.Buncamperroad 33

Tel.: 5422355

inf@cbs.an

Voornaamste resultaten vacatureonderzoek 2006 Curaçao

Inleiding

Een volledig systeem van arbeidsmarktstatistieken geeft informatie over zowel het aanbod als de vraag naar arbeid.

Informatie over de aanbodzijde wordt verkregen uit het Arbeidskrachtenonderzoek (AKO). Het AKO is een huishoudonderzoek. Het geeft informatie omtrent het aantal werkenden en werkzoekenden en hun kenmerken.

Het Vacatureonderzoek geeft informatie over de vraag naar arbeid en de kenmerken van de vacatures en de gezochte kandidaten.

In 1995 hield het CBS voor het eerst een Vacatureonderzoek in Curaçao, Bonaire en Sint Maarten. In 1988 werd dat onderzoek herhaald, zij het dat toen geen sprake was van een steekproefonderzoek, maar een totaaltelling gekoppeld aan de bedrijventelling.

Om tegemoet te komen aan de behoefte aan meer en recente informatie over de vraagzijde van de arbeidsmarkt, heeft het CBS in november 2006 het Vacatureonderzoek herhaald. De betreffende informatie stelt beleidsmakers in de gelegenheid om gericht beleid te voeren op het bewerkstelligen van een goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt

Er dient bij de interpretatie van de resultaten rekening te worden gehouden met het feit dat het Vacatureonderzoek een *momentopname* is. De vergelijkingen geven aan hoe de situatie was in juni 1998 ten opzichte van november 2006. Er kunnen op basis van de gepresenteerde cijfers geen conclusies worden getrokken over hoe de vraag op de arbeidsmarkt zich *gedurende* de tussenliggende jaren heeft ontwikkeld.

Korte samenvatting

De resultaten van het Vacatureonderzoek in Curaçao wijzen uit dat er ten opzichte van 1998 weinig vacatures bij zijn gekomen. Dit blijkt ook uit de Vacaturegraad die ten opzichte van 1998 ongewijzigd is gebleven (2.1).

Er is vooral vraag naar laag opgeleiden (t/m MAVO/LBO/VSBO). Het gaat hier om 65 procent van de vacatures.

Ten opzichte van 1998 is een verschuiving te zien van een vraag naar personen met geen specifieke opleidingsrichting naar een vraag naar personen met een specifieke opleidingsrichting. Hierbij neemt de vraag naar technisch opgeleiden de eerste plaats in (29 procent) gevolgd door personen met een economisch- administratieve opleiding (27 procent).

Er worden in de loop van 2007 ruim 2800 nieuwe vacatures verwacht, wat in 20 procent van de gevallen stageplaatsen betreft.

Ongeveer 70 procent van de bedrijven is niet op de hoogte van de vernieuwingen in het lokaal beroepsonderwijs en van het project 'Sociale Vormingsplicht'.

Methodologie

Het Vacatureonderzoek van 2006 is een steekproefonderzoek onder ongeveer 1600 bedrijven in Bonaire, Curaçao en Sint.Maarten. Uit de kleine bedrijven (met minder dan 10 werkenden) is een steekproef getrokken. De grote bedrijven zijn integraal geteld. Benedenstaand diagram geeft een overzicht van het totaal aantal onderzochte bedrijven.

	Curaçao	Bonaire	Sint Maarten	Totaal
Grote bedrijven	633	57	163	853
Kleine bedrijven	447	102	209	758
Totaal	1.080	159	372	1.611

De resultaten van het onderzoek werden aan het eind van de verwerkingsfase met het totaal aantal werkenden uit het Arbeidskrachtenonderzoek opgehoogd. Dit leverde het totaal aantal vacatures in de populatie op.

Definities:

Vacatures: niet opgevulde arbeidsplaatsen waarvoor kandidaten wordt gezocht.

Hieronder vallen ook openstaande arbeidsplaatsen waarvoor kandidaten via uitzendbureaus worden gezocht, tevens arbeidsplaatsen waarvoor kandidaten voor een tijdelijke dienstverband, en tevens arbeidsplaatsen voor betaalde stageplaatsen.

Vacaturegraad: de vacaturegraad is een verhoudingsmaat tussen het aantal werkenden en het aantal vacatures. Het wordt gedefinieerd als het aantal werkenden gedeeld door het aantal vacatures maal 100. Met de vacaturegraad kunnen vergelijkingen van het aantal vacatures tussen verschillende tijdstippen en tussen verschillende groepen worden gedaan.

Doelgroep van de Vacaturetelling: bedrijven in de private sector en overheids NV's.

Bedrijven: het betreft hier dezelfde definitie die voor de Bedrijventelling en de Nationale Rekeningen wordt gehanteerd.

Een bedrijf moet aan drie eisen voldoen om als bedrijf meegeteld te worden:

1. Men moet kunnen spreken van productie van goederen of diensten met het doel deze te verkopen;
2. Binnen de eenheid moet zelfstandig beheer over het productieproces worden uitgeoefend.
3. Het moet aan tenminste één van de volgende drie minimumeisen voldoen:
  - a. er moeten gemiddeld voor tenminste 15 uur per week door één (of meer) personen werkzaamheden worden verricht, of

- b. de productie of omzet in het laatste boekjaar bedroeg tenminste 50 duizend gulden, of
- c. de waarde van alle activa bedroeg ten minste 50 duizend gulden aan het eind van het laatste boekjaar

De eerste voorwaarde sluit bestuursorganen, de meeste overheidsinstellingen, kerkgenootschappen en volledig gesubsidieerde (onderwijs)instellingen uit, want deze hebben over het algemeen niet het verkopen van hun diensten als doelstelling.

De tweede voorwaarde onderscheidt hoofdbedrijven van filialen. Een bedrijf kan één of meer vestigingen bezitten. Als een bedrijf slechts één vestiging heeft, dan is die ene vestiging ook het hoofdbedrijf. Een bedrijf met meerdere vestigingen op hetzelfde eiland heeft slechts één hoofdbedrijf; alle overige vestigingen zijn filialen. De hoofdvestiging is de plaats waar de beslissingen voor het hele bedrijf genomen worden, normaliter is dit de vestiging waar de directie zetelt. In filialen worden wel goederen of diensten geproduceerd en/of verkocht, maar de beslissingen worden door het hoofdbedrijf genomen.

Filiaalvestigingen op een ander eiland worden op dat eiland als bedrijf geteld. Dus een filiaal van een Curaçaos bedrijf in Sint Maarten, is in Curaçao niet als filiaal in de telling opgenomen, maar wordt in het bedrijvenregister opgenomen als een bedrijf in Sint Maarten.

Punt 3 geeft een afbakening aan de onderkant van economische activiteiten en sluit alle bedrijven uit die een beperkt bedrijfsmatig karakter hebben (bijvoorbeeld hobby's).

Bij de definitie van een bedrijf is ook het onderscheid tussen offshore bedrijven en lokale bedrijven van belang.

Offshore bedrijven hebben een offshore vergunning en mogen geen lokale zaken doen. De meeste worden geadmistreerd door een lokaal bedrijf (vaak een trustkantoor) en betalen daar een vergoeding voor naast de winstbelasting die ze aan de overheid betalen. Een beperkt aantal offshore bedrijven heeft in de Antillen wel eigen personeel in dienst en produceert daarmee toegevoegde waarde. Alleen deze offshore bedrijven tellen mee. Offshore bedrijven worden als bedrijf geteld indien ze iemand in loondienst hebben die voor minimaal 15 uur per week betaald wordt. De andere criteria zijn voor offshore ondernemingen niet toegepast.

Stageplaats: arbeidsplaatsen in een bedrijf of instantie die door studenten worden ingenomen die in het kader van een afstudeeropdracht aan een bepaald project werken, met het doel om aan het eind een afstudeerscriptie te schrijven. Stagiaires hebben een arbeidsovereenkomst met de werkgever in het bedrijf, werken voor bepaalde tijd en krijgen een vaste vergoeding.

Werkervaringsplaats: arbeidsplaatsen waarvoor een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd tussen werkgever en werknemer geldt, met het doel dat de werknemer werkervaring opdoet. Bij de bedrijven wordt de term 'werkervaringsplaats

geïnterpreteerd als zijnde arbeidsplaatsen waarvoor geen werkervaring wordt geëist. In het Vacatureonderzoek wordt deze definitie aangehouden.

Opleidingsniveau: voor een indeling van de opleidingsniveaus wordt de indeling van de UNESCO aangehouden zoals deze in de onderstaande staat wordt beschreven.

Opleidingsniveau	Omschrijving
1. Zeer Laag	Geen opleiding en Kleuterschool
2. Laag	Basis school en Lager voortgezet onderwijs: MAVO, LBO, VSBO en onderbouw HAVO/VWO
3. Middelbaar	Hoger voortgezet onderwijs: MBO en bovenbouw HAVO/ VWO
5. Hoog	Hoger Beroepsonderwijs HBO en hoger (Universiteit)

Voornaamste resultaten

Aantal vacatures en Vacaturegraad

Er zijn in totaal 950 vacatures geteld. In 1998 bedroeg het aantal 889. Het aantal vacatures is ten opzichte van 1998 met 7 procent gestegen.

De vacaturegraad bedraagt 2,1 en is ten opzichte van 1998 ongewijzigd gebleven. Hieruit blijkt dat het aantal vacatures, in verhouding tot het aantal werkenden, nagenoeg ongewijzigd is gebleven.

Tabel 1. Aantallen werkenden, vacatures en vacaturegraad per bedrijfstak								
Bedrijfstak	2006				1998			
	Werken- den	Vacatu- res	%	Vacature- graad	Werken- den	Vacatu- res	%	Vacature- graad
Land/Mijnbouw	799	19	2	2.4	361	16	2	4.4
Industrie	3.330	60	6	1.8	4.357	107	12	2.5
Nutsbedrijven	802	5	1	0.6	892	15	2	1.7
Bouw	4.335	74	8	1.7	2.613	36	4	1.4
Handel	9.971	137	14	1.4	10.004	150	17	1.5
Horeca	4.297	139	15	3.2	4.164	82	9	2.0
Transporten								
Communicatie	2.330	37	4	1.6	3.181	39	4	1.2
Financiële								
dienstverlening	4.544	93	10	2.0	4.194	93	10	2.2
Zakelijke								
dienstverlening	5.309	157	17	3.0	4.905	132	15	2.7
Particulier Onderwijs	758	10	1	1.3	448	8	1	1.8
Gezondheidszorg	4.473	112	12	2.5	3.544	73	8	2.1
Overige								
dienstverlening	3.460	107	11	3.1	3.433	138	16	4.0
Totaal	44.408	950	0	2.1	42.096	889	0	2.1

Aantal vacatures per bedrijfstak

De zakelijke dienstverlening heeft in 2006 het grootste aantal vacatures (157), Dit komt neer op 17 procent van alle vacatures. Na de zakelijke dienstverlening is de horeca de bedrijfstak met de meeste vacatures (139, 15%), daarna de handel (137, 14%), de gezondheidszorg (122, 12%) en de overige dienstverlening (107, 11%).

Vergeleken met 1998 is er een toename van het aantal vacatures in de horeca, de gezondheidszorg en de zakelijke dienstverlening te zien, en een afname in de andere eerder genoemde bedrijfstakken. Ook in de bouw is het aantal vacatures toegenomen.

Vacaturegraad per bedrijfstak

De hoogste vacaturegraden (het aantal vacatures als percentage van het aantal bezette arbeidsplaatsen) komen voor in de horeca, de overige dienstverlening en de zakelijke dienstverlening (ieder met een vacaturegraad van 3 of hoger).

De bedrijven met de laagste vacaturegraden zijn de nutsbedrijven (0.6), het onderwijs (1.3) en de handel (1.4).

Een vergelijking met 1998 laat zien dat veel bedrijfstakken de vacaturegraad is afgenomen. Dit geldt vooral voor de land-/mijnbouw, de industrie, de nutsbedrijven en de overige dienstverlening. Daartegenover registreerde de bouw een toename (1,4 naar 1,7), evenals de horeca (van 2,0 naar 3,2), transport en communicatie (1,2 naar 1,6), de zakelijke dienstverlening (2,7 naar 3,0) en de gezondheidszorg (2,1 naar 2,5).

Beroep¹

Er is vooral vraag naar functies in de dienstverlenende beroepen. Bijna 30 procent van de vraag betreft vacatures voor dienstverleners.

Beroepsgroep	2006		1998	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Managers/ directeuren	52	5	39	4
Deskundigen	86	9	83	9
Assistent deskundigen/supervisors	158	17	189	21
Klerken	134	14	134	15
Dienstverleners	274	29	240	27
Vak- en Handwerklieden/Landbouwers	127	13	130	15
Operators	27	3	44	5
Ongeschoold	92	10	30	3
Totaal	950	100	889	100

Naast dienstverleners zijn assistent deskundigen en klerken ook veel gevraagde beroepen met percentages van respectievelijk 15 en 14 procent van alle vacatures. Vacatures voor Vak- en handwerklieden maken voor 13 procent deel uit van alle vacatures.

De verdeling is nagenoeg gelijk als in 1998. In 1998 was er ook voornamelijk vraag naar dienstverleners (27 procent van alle vacatures), gevolgd door assistent deskundigen en supervisors (21 procent), en vaklieden (15 procent). Opvallend is het relatief laag aantal vacatures voor managers, directeuren en deskundigen. Dit geldt zowel voor 1998 (4 procent) als voor 2006 (5 procent)

¹ Onder dienstverleners vallen beroepen als verzorgers, kappers en veiligheidsbeambten. 'Klerken' zijn beroepen als kantoorklerken, kassiers en baliemedewerkers. Vaklieden zijn de beroepen zoals timmerlieden, metselaars, lassers etc.

Opleidingsniveau

Uit tabel 3 blijkt dat de meerderheid van de vacatures (52 procent), vacatures betreft voor laag opgeleiden, te weten personen met een MAVO/LBO/VSBO opleiding en lager. 28 Procent vereist een middelbaar opleidingsniveau (HAVO/MBO/VSBO) en 20 procent vereist HBO of hoger.

Opleidingsniveau	2006		1998	
	Absoluut	%	Absoluut	%
T/m LO	124	13	115	13
MAVO/LBO/VSBO	369	39	314	35
HAVO/MBO/SBO	267	28	244	27
HBOplus	189	20	216	25
Totaal	949	100	889	100

Ten opzichte van 1998 is de vraag naar laag opgeleiden met 4 procentpunten toegenomen. Daartegenover staat een even grote daling van het aantal vacatures met een hoge opleidingseis.

Opleidingsrichting

Er is in het Vacature onderzoek ook gekeken naar de vraag naar specifieke opleidingsrichtingen op de arbeidsmarkt. Uit tabel 4 blijkt dat met name vraag is naar technisch opgeleiden. Bijna 30 procent van de vacatures vereist een technische opleidingsrichting. Maar ook de vraag naar economisch-administratief opgeleiden is hoog te noemen (27 procent).

De opleidingsrichting met de minste vraag is de Sociaalverzorgende richting (verpleging, gezinsverzorging etc) (18 procent van de vacatures).

Noemenswaardig is dat ruim een kwart van de vacatures geen specifieke opleidingsrichting eist. In 1998 was dit percentage duidelijk hoger: 37 procent. Hieruit blijkt dat werkgevers meer zijn gaan letten op specifieke richtingen, waarbij vooral de groei in de economisch- administratieve richting opvalt (van 19% in 1998 naar 27% in 2006)

Opleidingsrichting	2006		1998	
	Absoluut	%	Absoluut	%
Geen	245	26	333	37
Technische richting	275	29	224	25
Economisch-Administratieve richting	253	27	170	19
Sociaal-verzorgende richting	172	18	156	18
NR	3	0	6	1
Totaal	948	100	889	100

Stageplaatsen

Onderwerp van maatschappelijke discussie is het issue rondom stageplaatsen op de arbeidsmarkt, de toekomstige mogelijkheden voor het plaatsen van lokale studenten en leerlingen in stageplaatsen als mede het aantal stagiaires in bedrijven. Om tegemoet te komen aan de vraag naar meer informatie rondom deze issues heeft het CBS enkele vragen met betrekking tot stageplaatsen in het Vacatureonderzoek opgenomen. Eén vraag betreft hoeveel stagiaires thans werkzaam zijn in de bedrijven. De andere vraag betreft de toekomstige vraag naar stagiaires (de facto het aanbod van stageplaatsen).

Voor dit laatste is in het Vacatureonderzoek ook deels onderzoek gedaan naar de bereidheid van bedrijven om lokale studenten uit het beroepsonderwijs en leerlingen die afkomstig zijn uit het project ‘Sociale Vormingsplicht’ in hun bedrijf op te nemen en te begeleiden. De Sociale Vormingsplicht is erop gericht om kansarme jongeren, die voortijdig de school hebben verlaten, een tweede kans op de arbeidsmarkt te geven.

Tevens is gekeken naar de mate waarin bedrijven op de hoogte zijn van de vernieuwingen in het lokaal beroepsonderwijs en het project “Sociale Vormingsplicht”. Aangenomen wordt dat tot op zekere hoogte de mate van bereidheid van bedrijven om stagiaires in hun bedrijf op te nemen en te begeleiden wordt beïnvloedt door de mate van kennis over het onderwijssysteem. De resultaten van beide deelonderzoeken zullen in deze en de volgende paragraaf beschreven worden.

Bedrijfstak	Absoluut	%
Landbouw/Mijnbouw	4	0
Industrie/Nutsbedrijven	50	5
Bouw	103	11
Handel	208	22
Horeca	127	13
Transport en Communicatie	43	5
Financiële Dienstverlening	45	5
Zakelijke dienstverlening	131	14
Particulier Onderwijs	2	0
Gezondheidszorg	168	18
Overige dienstverlening	69	7
Totaal	950	100

Er zijn 950 stagiaires werkzaam bij bedrijven. Dit komt neer op ongeveer 2 procent van de werkende bevolking.

Uit tabel 5 blijkt dat het grootste gedeelte werkzaam is in de Handel (22 procent) en in de Gezondheidszorg (18 procent). De Zakelijke dienstverlening, de Horeca en de Bouw, volgen met respectievelijk 14, 13 en 11 procent van alle stagiaires.

In 1998 is niet naar het aantal stagiaires gevraagd, waardoor een vergelijking in de tijd niet mogelijk is.

Verwachte vacatures en stageplaatsen

Ten aanzien van de toekomstige verwachtingen op de arbeidsmarkt is in het Vacatureonderzoek de omvang van de toekomstige vacatures gemeten. Tevens is onderzocht hoeveel hiervan stageplaatsen zijn. Eerst wordt een beschrijving gegeven van het aantal verwachte vacatures en daarna volgt een beschrijving van het aantal stageplaatsen als onderdeel van het aantal verwachte vacatures.

Tabel 6. Verwachte vacatures en verwachte stageplaatsen per bedrijfstak 2006.					
Bedrijfstak	Aantal verwachte vacatures	%	Waarvan verwachte stageplaatsen	%	Aandeel stageplaatsen op de verwachte vacatures
Landbouw/Mijnbouw	69	2	5	1	7
Industrie/Nutsbedrijven	155	6	55	11	35
Bouw	383	14	47	9	12
Handel	430	15	105	20	24
Horeca	289	10	87	17	30
Transport	411	15	17	3	4
Financieel/Zakelijk	726	26	75	14	10
Overig dienstverlening	347	12	132	25	38
Totaal	2.810	100	523	100	19

Er worden in 2007 (de periode binnen een jaar na het onderzoek) ruim 2.800 vacatures verwacht. De Financieel- Zakelijke dienstverlening is de bedrijfstak met de meeste toekomstige vacatures; in totaal 726, bijna een kwart van alle verwachte vacatures. Daarna volgen de Handel en Transport en Communicatie met respectievelijk 430 en 411 verwachte vacatures (beiden 15 procent) en de Bouw met 383 vacatures, wat neerkomt op 14 procent van de verwachte vacatures.

Voor wat betreft de stageplaatsen, worden er in 2007 ruim 500 posities daarvoor verwacht. Dit is bijna 20 procent van de verwachte vacatures. De twee bedrijfstakken met de meeste stageplaatsen zijn de Overige dienstverlening met 132 verwachte stageplaatsen en de Handel met 105.

Per bedrijfstak kan worden nagegaan wat het aandeel verwachte stageplaatsen is in het totaal van de verwachte vacatures. De Overige dienstverlening heeft het grootste aandeel stageplaatsen, namelijk 38 procent. Van het relatief klein aandeel verwachte vacatures in de Industrie en Nutsbedrijven, is 35 procent open voor stages. De Horeca en de Handel lopen niet ver achter met respectievelijk 30 en 24 procent stageplaatsen als onderdeel van de verwachte vacatures in die bedrijfstakken.

Op de hoogte van onderwijsvernieuwing

Teneinde na te gaan in hoeverre plaatsingsmogelijkheden zijn voor lokale studenten en leerlingen uit het lokaal beroepsonderwijs heeft het CBS in het Vacatureonderzoek de volgende vraag opgenomen: "Bent u op de hoogte van vernieuwingen in het lokaal beroepsonderwijs?"

Tabel 7. Op de hoogte van onderwijsvernieuwing?

Goed op de hoogte	30%
Een beetje op de hoogte	50%
Helemaal niet van op de hoogte	20%
Totaal	100%

De resultaten van wijzen uit dat 70 procent van de bedrijven weinig tot helemaal niet op de hoogte zijn van de vernieuwingen in het lokaal beroepsonderwijs en het project ‘Sociale Vormingsplicht’.

Bereidheid om leerlingen te begeleiden

In het Vacatureonderzoek is tevens een peiling verricht van de mate waarin bedrijven bereid zijn om leerlingen uit het lokaal beroepsonderwijs en uit het project ‘Sociale Vormingsplicht’ in hun bedrijf op te nemen en te begeleiden. De vraagstelling hierbij luidt “Bent u bereid om leerlingen uit het lokaal beroepsonderwijs en/of jongeren uit de Sociale Vormingsplicht in uw bedrijf op te nemen om werkervaring op te doen?”

Tabel 8. Bereid zijn om leerlingen te begeleiden?

Ja, uit het Beroepsonderwijs	19%
Ja, uit de Sociale Vormingsplicht	3%
Ja, uit beiden	35%
Nee geen van beiden	43%
Totaal	100%

De resultaten laten zien dat 57 procent van de bedrijven bereid zijn om zowel leerlingen uit het lokaal beroepsonderwijs als uit het project ‘Sociale Vormingsplicht’ in hun bedrijf op te nemen en te begeleiden.

Mate van kennis en bereidheid om leerlingen te begeleiden

Ten einde tot een mogelijke verklaring te komen waarom bedrijven wel of niet bereid zijn om leerlingen te begeleiden, is gekeken of er een verband bestaat tussen de mate van kennis van de onderwijsvernieuwingen en de bereidheid om leerlingen te begeleiden.

Tabel 9. Mate van kennis en bereidheid om leerlingen te begeleiden			
Kennis van de onderwijsvernieuwing	Bereidheid om te begeleiden		
	Ja	Nee	Totaal
Goed op de hoogte	67%	33%	100%
Weinig tot helemaal niet op de hoogte	54%	46%	100%
Totaal	58%	42%	100%

Uit tabel 9 is geen duidelijk verband te zien tussen de mate van kennis en de bereidheid om leerlingen te begeleiden. Het grootste percentage van de bedrijven met veel kennis over de vernieuwingen in het beroepsonderwijs zeggen leerlingen te willen begeleiden (67 procent). Ook een (kleine) meerderheid van de bedrijven die niet goed op de hoogte is van de vernieuwingen in het lokaal beroepsonderwijs en van het project ‘Sociale Vormingsplicht’ is bereid om leerlingen te begeleiden (54 procent).